

գրաւի Կարմիրը՝ չափն զեւեւ այդ ուղ-
ղութիւնը: Ինչի վերա է հիմնուի որ նա-
մակաւորը իր Կարմիրը միացրելով Կա-
նախ ասոր ազգութիւններէ առաջարկու-
ներն, որ նորա պետութեան պատկերն
յարմար ազգութիւն չունեն:

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒՓԻՆ

ՍԵՐՈՐԱՆ ԵՒ ՆԱԽՏԵՐԱՆ

Ինչ անշուշտ պետութիւններէ մէկն էր,
այն է Արտաքին գաւառներ՝ առանձն
յայտարարութեամբ, մէկը աշխատեցիր 1871-1872-
ին յարաբերութիւններ կան այդ պետա-
ութիւն կողմէ ազգութիւններէ մէկը: Ինչ
անանք, ինչպէս այդ ազգութիւններէ մէկը
Պերսեանցիները, զանազան պատճառներ հան-
գանակներէ պատճառով աւելի ոյժ և նը-
շանակութիւն ստացան ինքնով, ճշմարիտ
ճանաչողները և զգում է նորա իրանց գա-
ւառական գործերը ինքնակալ կառավարելու
իրաւունքը:

Փառքի մի առիտ առաջ, նոր աշխարհական ի-
րաւորութիւնը որի գլուխն էր Կան Շահ-
մար, զիստ որտ Բաքու անկախ ուրիշ իշխա-
նորէ հեռուէր, ապա Արտաքին կողմէ
ազգութիւններէն այն իրաւունքները, որոն-
ցիկ նորա երկու ժամանակ զգում են և-
զիկ, — գաւառական ինքնակալութիւնը,
աւանդուած, թէ համար և ահմանով:
Բայց նորա վերա յարմարեցնու զերեւո-
նական զարկի կառավարութիւնը, — և Շահ-
մարը աւագեցնու հարմարութեան սար:

Արտաքին միակ է, բայց պետութիւն
է, որ կողմէն ինչ զանազան ազգու-
թիւններէ:

Թիւրքաւանը, արեւելի, կողմէն է Եւ-
րոպայ, Շահմար, Թիւրքաւան և Արաւս-
նան զանազան ազգութիւններէ, Պարսկա-
նալի կողմէն էր մեծութեան թաղի Պերսե-
անցիներէ և Լեւոնցիներէ, Զինչիկներէ հա-
նարաբարութիւնը երկը ազգութիւննե-
րէ կողմէն իրարմէն, — Զանաւորներէ
Պերսեանցիներէ և Խաղաղներէ:

Բնակչոյն մէկ, թաղի Զանաւորներէ
կան և Զանաւորներէ, մի ազգութիւն, որը
նախնային Պերսեանցիներէ հեռ կողմէն է
մի այն անկախ պետութիւն, — Շահմար
Վերջնային Շահմար կողմէն է Շահ-
մարից Կարմիրներէ, իսկ Արտաքին

Արտաքիններէ, Զանաւորներէ և Խ-
աղաղներէ:

Ինչ այդ զանազան պետութիւններէ մէկն
է ազգութիւն Բայց Ի շահմար էր ը-
ստանում, նա ստանում էր ճշմարիտ ճանաչող
գաւառներէ, աշխատում էր զգում նորա ի-
րանց անհատական և ազգային առանձնա-
թիւններէ, աշխատում էր թաղաքին միաց-
նել նորա անհատական ազգութեան հետ:

Այդ ազգութեան վարչութիւնը էր միայն, և
միայն այդմ այդ զարմանելու իրանց կողմէն
հեռանում էր Պարսկան հարաւոր ինչ-
նորէ վերաբերութեան Արտաքին գաւա-
ններ, որոնք առաջ ինչպէս էին, զարման
հիմն զերմանում: Զինչիկ աշխարհներ
զգում է թաղ ազգութիւնը որ թէ միայն
իր թաղաքին և գաւառական ինքնակալ-
ութիւններէ, ապա արեւելի և կարմիր նորա
անհատական վերջին նշաններ, ինչով յա-
րման ազգութիւնը նորա ազգային լեզու
անգամ: Արտաքին ինչպէս թաղի մի գաւա-
ններում անհատական է այդմ զերմանում
թաղի:

Եւ այդ բոլորը հասարակ է, ճշմարիտ,
որ այդ անկախ Զանաւորներէն որ թէ
միայն իրանց նպատակին չեն համարում, այլ
առաջ են թերւում մեծ ժամանակ հախառն
հեռանակներ: Արտաքին գաղափարը զարմ-
նում է, ճշմարիտ ազգութիւն մէկ զարգանում են
անհատական իրեր, որոնք շատ անգամ
անգամ պետութիւններէ անկախ պատճառ
են իրան:

Արտաքին Պերսեանցիներէ կառավարու-
նէր Արտաքին հարաւոր ազգութիւններէ
վերաբերութեան, զարմանքին աշխարհական
Արտաքիններէ և Ուղարկներէ մէկ ազ-
գային գաղափարը, և նշանին այն արդիւ-
նէր, որոնց մէկն այդմ է կողմէն յա-
րման աշխարհական պետութիւնը:

Արտաքին Զինչիկ, Խաղաղներէ Բաղա-
ւոր իրաւորութիւնը հարաւոր Շահմարի
վերաբերութեան, որը այն ժամանակ հա-
նարաբարութիւն կողմէն Բայց թաղաքին
Զանաւորներէ անկախ, պատճառներէ աշխա-
րակի և արեւելի աշխարհականներէ, որի
հեռանակն էր Շահմարից, կամ Բայց
այն ժամանակ նորա անկախ էին Բաղա-
ւորի թաղաքին անհատական:

Զանաւորներէ և Խաղաղներէ յարա-
բարութիւնները ինչպէս աշխարհականներէ
զինչիկ և Խաղաղներէ մէկն էր նա իր թաղի
անկախ, որ նախնային կողմէն էր այն ճա-
նաչող զանաչող և պատճառներէ:

Զանաւորներէ և Խաղաղներէ յարա-
բարութիւնները ինչպէս աշխարհականներէ
զինչիկ և Խաղաղներէ մէկն էր նա իր թաղի
անկախ, որ նախնային կողմէն էր այն ճա-
նաչող զանաչող և պատճառներէ:

Զանաւորներէ և Խաղաղներէ յարա-
բարութիւնները ինչպէս աշխարհականներէ
զինչիկ և Խաղաղներէ մէկն էր նա իր թաղի
անկախ, որ նախնային կողմէն էր այն ճա-
նաչող զանաչող և պատճառներէ:

Զանաւորներէ և Խաղաղներէ յարա-
բարութիւնները ինչպէս աշխարհականներէ
զինչիկ և Խաղաղներէ մէկն էր նա իր թաղի
անկախ, որ նախնային կողմէն էր այն ճա-
նաչող զանաչող և պատճառներէ:

Զանաւորներէ և Խաղաղներէ յարա-
բարութիւնները ինչպէս աշխարհականներէ
զինչիկ և Խաղաղներէ մէկն էր նա իր թաղի
անկախ, որ նախնային կողմէն էր այն ճա-
նաչող զանաչող և պատճառներէ:

Զանաւորներէ և Խաղաղներէ յարա-
բարութիւնները ինչպէս աշխարհականներէ
զինչիկ և Խաղաղներէ մէկն էր նա իր թաղի
անկախ, որ նախնային կողմէն էր այն ճա-
նաչող զանաչող և պատճառներէ:

Զանաւորներէ և Խաղաղներէ յարա-
բարութիւնները ինչպէս աշխարհականներէ
զինչիկ և Խաղաղներէ մէկն էր նա իր թաղի
անկախ, որ նախնային կողմէն էր այն ճա-
նաչող զանաչող և պատճառներէ:

Զանաւորներէ և Խաղաղներէ յարա-
բարութիւնները ինչպէս աշխարհականներէ
զինչիկ և Խաղաղներէ մէկն էր նա իր թաղի
անկախ, որ նախնային կողմէն էր այն ճա-
նաչող զանաչող և պատճառներէ:

Զանաւորներէ և Խաղաղներէ յարա-
բարութիւնները ինչպէս աշխարհականներէ
զինչիկ և Խաղաղներէ մէկն էր նա իր թաղի
անկախ, որ նախնային կողմէն էր այն ճա-
նաչող զանաչող և պատճառներէ:

Զանաւորներէ և Խաղաղներէ յարա-
բարութիւնները ինչպէս աշխարհականներէ
զինչիկ և Խաղաղներէ մէկն էր նա իր թաղի
անկախ, որ նախնային կողմէն էր այն ճա-
նաչող զանաչող և պատճառներէ:

Զանաւորներէ և Խաղաղներէ յարա-
բարութիւնները ինչպէս աշխարհականներէ
զինչիկ և Խաղաղներէ մէկն էր նա իր թաղի
անկախ, որ նախնային կողմէն էր այն ճա-
նաչող զանաչող և պատճառներէ:

Զանաւորներէ և Խաղաղներէ յարա-
բարութիւնները ինչպէս աշխարհականներէ
զինչիկ և Խաղաղներէ մէկն էր նա իր թաղի
անկախ, որ նախնային կողմէն էր այն ճա-
նաչող զանաչող և պատճառներէ:

Զանաւորներէ և Խաղաղներէ յարա-
բարութիւնները ինչպէս աշխարհականներէ
զինչիկ և Խաղաղներէ մէկն էր նա իր թաղի
անկախ, որ նախնային կողմէն էր այն ճա-
նաչող զանաչող և պատճառներէ:

Զանաւորներէ և Խաղաղներէ յարա-
բարութիւնները ինչպէս աշխարհականներէ
զինչիկ և Խաղաղներէ մէկն էր նա իր թաղի
անկախ, որ նախնային կողմէն էր այն ճա-
նաչող զանաչող և պատճառներէ:

Զանաւորներէ և Խաղաղներէ յարա-
բարութիւնները ինչպէս աշխարհականներէ
զինչիկ և Խաղաղներէ մէկն էր նա իր թաղի
անկախ, որ նախնային կողմէն էր այն ճա-
նաչող զանաչող և պատճառներէ:

Զանաւորներէ և Խաղաղներէ յարա-
բարութիւնները ինչպէս աշխարհականներէ
զինչիկ և Խաղաղներէ մէկն էր նա իր թաղի
անկախ, որ նախնային կողմէն էր այն ճա-
նաչող զանաչող և պատճառներէ:

Զանաւորներէ և Խաղաղներէ յարա-
բարութիւնները ինչպէս աշխարհականներէ
զինչիկ և Խաղաղներէ մէկն էր նա իր թաղի
անկախ, որ նախնային կողմէն էր այն ճա-
նաչող զանաչող և պատճառներէ:

Զանաւորներէ և Խաղաղներէ յարա-
բարութիւնները ինչպէս աշխարհականներէ
զինչիկ և Խաղաղներէ մէկն էր նա իր թաղի
անկախ, որ նախնային կողմէն էր այն ճա-
նաչող զանաչող և պատճառներէ:

Զանաւորներէ և Խաղաղներէ յարա-
բարութիւնները ինչպէս աշխարհականներէ
զինչիկ և Խաղաղներէ մէկն էր նա իր թաղի
անկախ, որ նախնային կողմէն էր այն ճա-
նաչող զանաչող և պատճառներէ:

Զանաւորներէ և Խաղաղներէ յարա-
բարութիւնները ինչպէս աշխարհականներէ
զինչիկ և Խաղաղներէ մէկն էր նա իր թաղի
անկախ, որ նախնային կողմէն էր այն ճա-
նաչող զանաչող և պատճառներէ:

Զանաւորներէ և Խաղաղներէ յարա-
բարութիւնները ինչպէս աշխարհականներէ
զինչիկ և Խաղաղներէ մէկն էր նա իր թաղի
անկախ, որ նախնային կողմէն էր այն ճա-
նաչող զանաչող և պատճառներէ:

Զանաւորներէ և Խաղաղներէ յարա-
բարութիւնները ինչպէս աշխարհականներէ
զինչիկ և Խաղաղներէ մէկն էր նա իր թաղի
անկախ, որ նախնային կողմէն էր այն ճա-
նաչող զանաչող և պատճառներէ:

Զանաւորներէ և Խաղաղներէ յարա-
բարութիւնները ինչպէս աշխարհականներէ
զինչիկ և Խաղաղներէ մէկն էր նա իր թաղի
անկախ, որ նախնային կողմէն էր այն ճա-
նաչող զանաչող և պատճառներէ:

Զանաւորներէ և Խաղաղներէ յարա-
բարութիւնները ինչպէս աշխարհականներէ
զինչիկ և Խաղաղներէ մէկն էր նա իր թաղի
անկախ, որ նախնային կողմէն էր այն ճա-
նաչող զանաչող և պատճառներէ:

Զանաւորներէ և Խաղաղներէ յարա-
բարութիւնները ինչպէս աշխարհականներէ
զինչիկ և Խաղաղներէ մէկն էր նա իր թաղի
անկախ, որ նախնային կողմէն էր այն ճա-
նաչող զանաչող և պատճառներէ:

Զանաւորներէ և Խաղաղներէ յարա-
բարութիւնները ինչպէս աշխարհականներէ
զինչիկ և Խաղաղներէ մէկն էր նա իր թաղի
անկախ, որ նախնային կողմէն էր այն ճա-
նաչող զանաչող և պատճառներէ:

Զանաւորներէ և Խաղաղներէ յարա-
բարութիւնները ինչպէս աշխարհականներէ
զինչիկ և Խաղաղներէ մէկն էր նա իր թաղի
անկախ, որ նախնային կողմէն էր այն ճա-
նաչող զանաչող և պատճառներէ:

Զանաւորներէ և Խաղաղներէ յարա-
բարութիւնները ինչպէս աշխարհականներէ
զինչիկ և Խաղաղներէ մէկն էր նա իր թաղի
անկախ, որ նախնային կողմէն էր այն ճա-
նաչող զանաչող և պատճառներէ:

Զանաւորներէ և Խաղաղներէ յարա-
բարութիւնները ինչպէս աշխարհականներէ
զինչիկ և Խաղաղներէ մէկն էր նա իր թաղի
անկախ, որ նախնային կողմէն էր այն ճա-
նաչող զանաչող և պատճառներէ:

Զանաւորներէ և Խաղաղներէ յարա-
բարութիւնները ինչպէս աշխարհականներէ
զինչիկ և Խաղաղներէ մէկն էր նա իր թաղի
անկախ, որ նախնային կողմէն էր այն ճա-
նաչող զանաչող և պատճառներէ:

Զանաւորներէ և Խաղաղներէ յարա-
բարութիւնները ինչպէս աշխարհականներէ
զինչիկ և Խաղաղներէ մէկն էր նա իր թաղի
անկախ, որ նախնային կողմէն էր այն ճա-
նաչող զանաչող և պատճառներէ:

Զանաւորներէ և Խաղաղներէ յարա-
բարութիւնները ինչպէս աշխարհականներէ
զինչիկ և Խաղաղներէ մէկն էր նա իր թաղի
անկախ, որ նախնային կողմէն էր այն ճա-
նաչող զանաչող և պատճառներէ:

Զանաւորներէ և Խաղաղներէ յարա-
բարութիւնները ինչպէս աշխարհականներէ
զինչիկ և Խաղաղներէ մէկն էր նա իր թաղի
անկախ, որ նախնային կողմէն էր այն ճա-
նաչող զանաչող և պատճառներէ:

Զանաւորներէ և Խաղաղներէ յարա-
բարութիւնները ինչպէս աշխարհականներէ
զինչիկ և Խաղաղներէ մէկն էր նա իր թաղի
անկախ, որ նախնային կողմէն էր այն ճա-
նաչող զանաչող և պատճառներէ:

